

New Skills Agenda for Europe – før lanceringen

Europa-Kommissionen afholdte høringsmøde med sociale parter den 20. januar 2016 om New Skills Agenda samt høringsmøde om EQF og Europass 21. januar 2016 i Bruxelles. New Skills Agenda forventes at blive det vigtigste nye initiativ fra Kommissionen i 2016 vedrørende uddannelse. Mødet gav et indblik i Kommissionens overvejelser om ændringer for European Qualification Framework (EQF) og Europass der har konkret betydning for Danmark, herunder for den nationale kvalifikationsramme (NQF) og videre ind i implementering af det reviderede anerkendelsesdirektiv ift. NQF og Europass.

Europa-Kommissionens møder afholdtes for repræsentanter fra ETUC og BUSINESSEUROPE samt repræsentanter fra deres medlemsorganisationer. Kristina Aaltonen, DLi, repræsenterede ETUCE. Fra dansk side deltog i øvrigt Erik Schmidt, FTF og Anja Trier Wang, Dansk Industri. Der blev afholdt formøde for fagbevægelsens repræsentanter forud for begge møder samt et topartsmøde mellem arbejdsgiver- og arbejdstagerside forud for mødet om New Skills Agenda (NSA).

Vurdering af New Skills Agenda

På baggrund af høringsmaterialet og mødet vurderes det, at DG EMPL vil bygge initiativet op omkring de behov de anser det europæiske arbejdsmarked og økonomi har hvad angår færdigheder. Det medfører betoning af grundlæggende og digitale færdigheder, fokus på at gøre erhvervsuddannelser mere anvendte og attraktive og en særlig indsats for borgere med dårlige grundlæggende færdigheder. I forhold til sidstnævnte virker det sandsynligt at der vil blive foreslået benchmarks, eksempelvis inden for rammen af Det Europæiske Semester og muligvis tydeligt fokus allerede i landerapporterne i semesterprocessen på landenes andel af borgere med dårlige grundlæggende færdigheder og deres (manglende) reformer, tiltag og politikker i den sammenhæng. Der er behov for at fagbevægelsen er forberedt på at modargumentere ift. forslaget om resultatbaseret finansiering af erhvervsuddannelser. I høringsmaterialet lægges der op til at arbejdsgivere skal involveres i design af læreplaner. Her, som andre steder i materialet, er det noget uklart hvilke dele af uddannelsessektoren der refereres til. Forslag som dette bør der arbejdes for ikke bliver en del af initiativet.

Det virker meget uklart hvordan Kommissionen vil navigere i forhold til allerede eksisterende initiativer inden for eksempelvis uddannelse og hvordan de vil lægge snittet mellem disse og NSA. Det forekommer dog sandsynligt, at der under alle omstændigheder vil være anbefalinger rettet mod både uddannelsessektoren og arbejdsmarkedssektoren med en risiko for at der ikke er taget tilstrækkelig højde for den uddannelsessektorfaglige viden i anbefalinger til uddannelsessektoren. Det forventes at nøglekompetencer og det brede færdigheds- og kompetencebegreb vil blive en del af diskursen, også hvad angår mulig berøring af problemstillinger vedrø-

rende migranter og flygtninges færdigheder. Det vurderes dog ikke, at blive en integreret og sammenhængende del af initiativets policyanbefalinger.

Transfer er overhovedet ikke nævnt i høringsmaterialet, trods det er en væsentlig dimension i forhold til et initiativ om færdigheder der sigter mod både uddannelsessektoren og arbejdsmarkedet. Der er i det hele taget behov for at der arbejdes for at pædagogiske principper og viden indarbejdes i initiativet og at færdigheder sættes ind i en bredere uddannelsespolitisk ramme.

Vurderinger vedr. EQF og Europass

Det vurderes, at Kommissionen ønsker at revidere henstillinger vedrørende EQF og Europass og i den anledning ændre på flere elementer, da det ikke er politisk muligt at åbne aftaler som disse hyppigt. Endvidere frygter Kommissionen en manglende politisk opbakning fra medlemslandene til EQF på sigt, såfremt der ikke sker noget. Der vil være særlig fokus på at styrke brugervenlighed og mulighed for at anvende flere af EU's redskaber vedrørende mobilitet, kvalifikationer og anerkendelse samtidigt. Det anses for sandsynligt at der med de foreslåede ændringer vil blive en mere glidende overgang mellem værktøjer for borgere og virksomheder til at forstå færdigheder og kvalifikationer på tværs af landene og egentlige anerkendelsesværktøjer. Endelig skal man være opmærksom på at de foreslåede ændringer taler ind i den igangværende implementerings- og evalueringsproces for det reviderede anerkendelsesdirektiv i Danmark og at der er behov for at se på hvordan de danske myndigheder forvalter disse samt at sikre en politisk proces der inddrage de sociale parter i Danmark. Konkret er der umiddelbart behov for at se nærmere på definitioner vedrørende folkeskolelærer- og gymnasie-lærerhverv i EQF/NQF m.v. samt på de generelle definitioner af færdigheder og kvalifikationer på det pædagogiske/underviserområdet og hvordan de ækvivalerer med de øvrige landes.

New Skills Agenda – baggrund og tidsramme

New Skills Agenda for Europe (NSA) blev annonceret i efteråret 2015 som et nyt initiativ fra Kommissionen i [arbejdsprogrammet for 2016](#). I arbejdsprogrammet anføres det, at NSA har til formål at fremme udviklingen af færdigheder, herunder den gensidige anerkendelse af kvalifikationer, støtte til erhvervsuddannelsesområdet og højere videregående uddannelse samt for at høste det fulde potentiale af digitale job. Kommissionen anser at europæerne må udstyres med redskaber til at tilpasse sig den hastigt forandrede verden og spirende arbejdsmarked. Det kræver livslang investering i mennesker både i forhold til uddannelse og beskæftigelse og livsfærdigheder der understøtter borgeres aktive deltagelse på arbejdsmarkedet og i samfundet.

Kommissionen afholder en skriftlig høring for de europæiske sociale parter frem til 4. februar 2016. ETUC og ETUCE afgiver høringssvar. ETUCE har bedt sine medlemsorganisationer om input. Bruxelleskontoret foreslår, at DLI indsender input i denne proces. Det forventes at beskæftigelsesrådet (EPSCO) og uddannelsesrådet (EYCS) drøfter NSA i første kvartal af 2016 og at Kommissionen fremsætter initiativet i maj 2016 bestående af en meddelelse og eventuelt et arbejdsdokument. Der kan komme konkrete forslag til ændringer i EQF og Europass. Det er generaldirektoratet for beskæftigelse (DG EMPL), Skills and Qualifications. Ifølge ETUCE er generaldirektoratet for uddannelse (DG EAC) ikke blevet involveret i arbejdet med NSA, hvilket også var indtrykket i forbindelse med møderne.

EQF og Europass - baggrund

Kommissionen ønsker, som en del af NSA, at udføre en række ændringer af EQF og Europass. [Den europæiske kvalifikationsramme \(EQF\)](#) skal fremme mobilitet i Europa gennem et for medlemslandene frivilligt redskab til at vurdere, forstå og sammenligne kvalifikationer på tværs af forskellige lande og systemer i Europa. Endvidere skal den fremme livslang læring. EQF blev vedtaget i 2008. EQF indeholder otte referenceniveauer hvor hvert niveau er beskrevet ved læringsudbyttet på de enkelte niveauer. Beskrivelserne er mere overordnet i EQF end i NQF (national kvalifikationsramme). NQF bør afspejle og forholde sig til EQF for at skabe øget gennemsigtighed og sammenlignelighed på europæisk niveau – dette for at fremme mobiliteten for både studerende og arbejdstagere. EVA udarbejdede i 2011 en [rapport](#) om etablering af reference mellem den danske NQF og EQF.

[Europass](#), der havde tiårs jubilæum i 2015, er et redskab for borgere til at dokumentere deres færdigheder og kvalifikationer gennem fem dokumenter der skal kunne anvendes af borgeren ved fx jobsøgning i et andet europæisk land. To af dokumenterne udfyldes af borgeren selv: CV og sprogpas. De tre resterende dokumenter udfyldes af uddannelsesmyndighederne: Europass mobilitetsbevis indeholdende oplysninger om den viden og de færdigheder der er erhvervet i et andet europæisk land, certificate supplement der beskriver viden og færdigheder som indehavere af erhvervsuddannelses- og videreuddannelsesbeviser har erhvervet (supplerer oplysninger der fremgår af det officielle bevis), diploma supplement er et tilsvarende dokument som certificate supplement, blot for kandidater fra videregående uddannelsesinstitutioner.

New Skills Agenda – indhold og høring

Det er bemærkelsesværdigt at det er generaldirektoratet for beskæftigelse der er anker for initiativet og at generaldirektoratet for uddannelse tilsyneladende ikke er blevet/bliver involveret i arbejdet. Der kom under mødet modsatrettede signaler fra Kommissionen om deres fokus og tilgang. På den ene side angives det, at NSA bygger på en holistisk tilgang til hvordan man sikrer at særligt de lavest uddannede bliver opkvalificeret og hvorledes livslang læring generelt skal fremmes, på den anden side angives det, at NSA har et entydigt fokus på transformationen af økonomien og at fremme konkurrenceevnen i Europa og ikke skal gentage allerede eksisterende arbejde inden for de enkelte sektorer. Læser man høringsmaterialet, er det dog førstnævnte tilgang der synes at være den dominerende, dog med en beskæftigelsespolitisk tilgang, og under alle omstændigheder en tilgang der omfatter initiativer langt ind i den uddannelses- såvel som den arbejdsmarkedspolitiske sfære. Der er i høringsmaterialet lagt op til en række tilgange og initiativer:

- Erhvervsuddannelser skal opfattes som og udvikles til at være et attraktivt uddannelsesstilbud på lige fod med de akademiske videregående uddannelser. Der er behov for at flere vælger erhvervsuddannelser.
- Der skal fokus på fremme af færdigheder som opdeles i basic skills, transversal skills og digital skills. Her skal det bemærkes at de otte nøglekompetencer er fraværende i materialet, hvilket Kommissionen da også beklagede under mødet efter at det blev understreget flere gange fra fagbevægelsens side samt fremhævet som vigtigt af EFEE (arbejdsgiverne i uddannelsessektoren).
- Partnerskaber mellem erhvervsliv og uddannelse for at fremme færdigheder

- Der skal udvikles et "system" der bidrager til at opkvalificere personer med svage færdigheder
- Ønske om evt. at fremme performance-based funding inden for erhvervsuddannelser. Kommissionen anser at der er gode eksempler fra nogle medlemslande (fx Holland) hvor det har haft en positiv effekt. Der var en hel del indvendinger fra fagbevægelsens siden om evidens og dokumentation for dette
- De uformelle og ikke-formelle læringsarenaer skal prioriteres for at fremme færdigheder, særligt hos dem med svage færdigheder
- Migranter og flygtninge er vigtige grupper ift. strategien
- NSA skal ikke erstatte allerede igangværende arbejde og derfor er der ikke fokus på elementer der ligger inden for ramme af Riga-erklæringen eller Uddannelse 2020 (ET2020). Her kan man dog have en vurdering af at de emner der berøres faktisk er inden for både Riga og ET2020

EQF og Europass – indhold og høring

EQF og Europass blev behandlet særskilt på dag to af møderne, men Kommissionens initiativer på områderne er (foreløbigt) en integreret del af NSA. Kommissionen lagde i sin præsentation og i høringsmaterialet vægt på følgende:

- EQF er ikke et anerkendelsesværktøj, -standard eller et fælles uddannelsessystem, men et redskab der bl.a. fremmer transparens og mobilitet hvad angår færdigheder erhvervet i de europæiske lande
- EQF understøttes af en række andre redskaber som Europass, ESCO, Skills Panorama m.v.
- Europass har et højt brugerantal og mange kender til værktøjet
- Der er behov for at gøre de forskellige redskaber mere brugervenlige, anvende moderne digitale brugerflader, let anvendelse af de forskellige redskaber på tværs gennem én indgang/fællesportal og bedre koordinerede (bedre integrerede i hinanden, på nuværende tidspunkt fungerer de ikke hvis man bruger dem kombineret). Dette anser Kommissionen medfører et behov for at åbne op for aftalerne om EQF og Europass for at kunne gennemføres og må da også anses at være i tråd med Kommissionens/Junckers fokus på EU som relevant for den enkelte borger
- EQF skal kunne omfatte tredjelande og deres borgere. Der er et stort pres på EQF udefra og Kommissionen har ikke længere kontrol over det. Derfor er det tvingende nødvendigt at EQF tager højde for tredjelandsdimensionen
- Revision af kvalitetssikringselementer
- Fokus på learning outcomes

Ovennævnte skal omfattes af de tre nedenfor nævnte elementer:

- 1) Styrke sammenligneligheden af kvalifikationer (herunder teknisk opdatering af henstillingen)
- 2) Styrke sammenlignelighed af kvalifikationer mellem europæiske og tredjelande
- 3) Fremme anerkendelse af alle former for kvalifikationer

Fra arbejdsgiverside er der en vis skepsis over for i hvilket omfang redskaberne er anvendelige og reelt anvendes af arbejdsgivere/virksomheder. På den anden side anser BUSINESSEUROPE at der er behov for forbedringer, særligt hvad angår en fælles forståelses- og definitionsramme for learning outcomes. Samtidig ønsker de

dog at det gøres ud fra en forståelse for de nationale forskelle. Endvidere er de meget optagede af digitale færdigheder og flygtninge og immigranter, hvis grundlæggende færdigheder skal styrkes. Dansk Industri ønsker at man venter med at indarbejde initiativer vedrørende tredjelande.

ETUC/ETUCE ønsker at adskille EQF og NSA, så de to initiativer ikke kobles og de understreger at EQF ikke skal være et anerkendelsesværktøj. Man anser, at der er risiko for datasikkerhedsproblemer (og at der allerede er det inden for de nuværende rammer). Der er behov for at sikre en ordentlig inddragelse af de sociale parter i processerne, både på nationalt og på europæisk niveau.